

Efnisyfirlit

1.	Inngangur	2
2.	Um hlutverk og markmið VTÍ	2
2.1	Lög og reglur.....	2
3.	Skipulag	2
3.1	Hlutverk	2
3.2	Hagsmunir	3
3.3	Áhætta.....	3
3.4	Eftirlit og árangursmat.....	4
4.	Ráðstöfun fjármuna.....	4
4.1	Eignaflokkar	5
4.2	Markmið um ávöxtun og áhættu	5
4.3	Ráðstöfun skammtímafjármuna.....	5
4.4	Eignastýrendur	6
4.5	Fjárfestingastefna eignastýringarsafns.....	6
4.6	Brot á reglum.....	7
4.7	Eignir til jöfnunar váttryggingaskuldar	7

1. Inngangur

Eftirfarandi reglur um fjárfestingarstarfsemi eru settar af stjórn NTÍ og eru á hennar ábyrgð. Markmið reglna um fjárfestingarstarfsemi er að skilgreina hlutverk og ábyrgð starfsmanna, eignastýrenda og ráðgjafa. Reglunum er ætlað að tryggja yfirsýn stjórnar varðandi ráðstöfun fjármuna. Reglurnar eru settar á grundvelli 1. mgr. 54. gr. laga nr. 56/2010 um váttryggingarstarfsemi.

Reglur þessar eru endurskoðaðar þegar þörf er á t.d. vegna breytingar á rekstrarumhverfi. Reglur um fjárfestingarstarfsemi eignastýringarsafns NTÍ¹ (fjárfestingarstarfsemi NTÍ) er sjálfstætt skjal sem er endurskoðað árlega og staðfest af stjórn. Nánar er fjallað um fjárfestingarstarfsefnuna síðar í þessu skjali.

2. Um hlutverk og markmið NTÍ

NTÍ var stofnað árið 1976 og starfar samkvæmt lögum nr. 55/1992. Stjórn stofnunarinnar er skipuð fimm mönnum þar sem þrír eru kosnir af Alþingi, einn af váttryggingarfélagunum. Formaður stjórnar er skipaður af ráðherra efnahags- og viðskiptamála. Hlutverk NTÍ er að váttryggja gegn tjóni af völdum náttúruhamfara, en það á við um eldgos, jarðskjálfta, skriðuföll, snjóflóð og vatnsflóð.

Samkvæmt 5. grein laganna er skylt að váttryggja allar húseignir og lausafé sem hafa brunatryggingu. Einnig er skylt að tryggja hitaveitur, vatnsveitur og fráveitur í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, hafnarmannvirki, brýr lengri en 50m, raforkuvirki, síma og fjarskiptamannvirki og skíðalyftur.

Fjárfestingar og fjármunir stofnunarinnar skulu taka mið af markmiðum NTÍ eins og þau birtast í gæðastefnu.

2.1 Lög og reglur

Í gæðahandbók NTÍ er listi yfir helstu lög, reglugerðir og leiðbeinandi tilmæli sem gilda um starfsemi NTÍ.

3. Skipulag

Um skipulag stofnunarinnar er fjallað í Gæðahandbók NTÍ.

3.1 Hlutverk

Eftirfarandi aðilar hafa hlutverki að gegna samkvæmt reglum þessum:

Stjórn: Reglur um fjárfestingarstarfsemi eru á ábyrgð stjórnar sem samþykkir þær á stjórnarfundi. Stjórn skal taka fyrir og samþykkja fjárfestingarstarfsemi eignastýringarsafns og staðfesta samninga við eignastýrendur. Stjórn hefur einnig skyldum að gegna hvað varðar viðbrögð við brotum á reglum

¹ Safn sem hefur verið ráðstafað til eignastýrenda

Þessum eða ráðstöfun eignastýrenda utan heimilda. Stjórn felur framkvæmdastjóra að annast framkvæmd fjárfestingarstefnu en tekur ekki fjárfestingarákvarðanir að öðru leyti. Stjórnarmenn upplýsa um óhæðisástæður ef þær skapast gagnvart eignastýrendum og ráðgjöfum.

Framkvæmdastjóri: Fer með framkvæmd fjárfestingarstefnu en getur framselt framkvæmd hennar með gerð samnings við eignastýrendur. Framkvæmdastjóri skal tryggja að stjórnarmenn fái allar þær upplýsingar um fjárfestingasafn² stofnunarinnar sem þeir þurfa til að geta sinnt eftirlitshlutverki³ sínu. Framkvæmdastjóri hefur heimild til að ráða utanaðkomandi ráðgjafa. Framkvæmdastjóri upplýsir um óhæðisástæður ef þær skapast gagnvart eignastýrendum og ráðgjöfum.

Innri endurskoðandi: Hefur eftirlit með framkvæmd fjárfestingarstefnu og tilkynnir brot á reglum til stjórnar strax og þeirra verður vart.

Eignastýrendur: Hafa umboð samkvæmt eignastýringarsamningi til að ráðstafa fjármunum í samræmi við fjárfestingarstefnu NTÍ.

Ráðnir ráðgjafar: Taka saman upplýsingar og skila reglulegum skýrslum til framkvæmdastjóra.

Allir aðilar sem hafa hlutverk skv. reglum þessum hafa þá skyldu að tilkynna stjórn án tafa og undantekningalaust ef vart verður við brot á reglum þessum.

Aðrir aðilar kunna að hafa hlutverki að gegna skv. reglum þessum þó þeirra sé ekki getið hér.

3.2 Hagsmunir

Sú staða kann að koma upp að hagsmunir einstakra starfsmanna, stjórnarmanna NTÍ eða þeirra sem starfa á vegum stofnunarinnar fari ekki saman við hagsmuni NTÍ. Koma skal með virkum hætti í veg fyrir og upplýsa um alla hagsmunaárekstra sem kunna að koma upp vegna fjárfestingarstarfsemi.

Stjórn og framkvæmdastjóri skulu upplýsa án undantekninga ef óhæði þeirra takmarkast vegna tengsla við þá aðila sem annast eignastýringu fyrir NTÍ, sem og við ráðinn eftirlitsaðila með eignasafni. Berist slík tilkynning skal um hana fjallað í stjórn strax á næsta fundi og ákvörðun tekin um viðbrögð.

3.3 Áhætta

NTÍ stendur frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu vegna fjárfestingasafns. Eftirfarandi eru skilgreiningar á áhættu sem tengist fjárfestingarstarfsemi. Skilgreiningar eru teknar úr leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins⁴:

Markaðsáhætta: hættan á tapi eða ófyrirséðri breytingu á fjárhagsstöðu, sem stafar af sveiflum á markaðsvirði eigna, skuldbindinga og fjármálagerninga.

² Eignastýringarsafn að viðbættum þeim fjármunum sem framkvæmdastjóra er heimilt að ráðstafa á innlánsreikninga hjá viðskiptabanka.

³ Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna, bls. 11

⁴ Heimild: Leiðbeinandi tilmæli nr. 1/2011 um áhættustýringu váttryggingafélaga.

Mótaðilaáhætta: hættan á tapi eða ófyrirséðri breytingu á fjárhagsstöðu, sem stafar af sveiflum á lánshæfismati mótaðila. Hér fellur einnig undir hætta vegna sveiflna á lánshæfismati útgefanda skuldabréfa (skuldatryggingaálagi).

Samþjöppunaráhætta: tekur til allra áhættuskuldbindinga sem eru nógu stórar til að tap vegna þeirra gæti ógnað gjaldþoli eða fjárhagslegri stöðu NTÍ.

Lausafjáraáhætta: hættan á að NTÍ hafi ekki yfir nægum fjármunum að ráða eða geti selt eignir í tæka tíð til að mæta skuldbindingum þegar við á.

Orðsporsáhætta: er áhætta vegna þess skaða sem laskað orðspor NTÍ hjá neytendum, mótaðilum, hluthöfum og stjórnvöldum getur valdið félaginu. Stjórn og framkvæmdastjóra er kunnugt um ofangreinda áhættuþætti og viðhafa vinnubrögð sem eru til þess fallin að lágmarka framangreindar áhættur með ákvæðum í reglum þessum og í fjárfestingarstefnu NTÍ.

3.4 Eftirlit og árangursmat

Í samningum við eignastýrendur skal kveðið á um yfirlit yfir stöðu eignastýringarsafns með að minnsta kosti mánaðarlegri tíðni.

Framkvæmdastjóri skal sjá til þess að mánaðarlega séu unnin yfirlit fyrir fjárfestingasafnið sem sýna ráðstöfun fjármuna í eignaflokka og hvort ráðstöfun sé í samræmi við reglur þessar og fjárfestingarstefnu NTÍ. Á mánaðarlegu yfirliti skal jafnframt koma fram ávöxtun eignastýringarsafna og samanburður við ávöxtun vísitöluviðmiðs. Einnig skal birta ávöxtun viðmiðs 3ja mánaða ríkisbréfa (OMX13MNI) fyrir sama tímabil sem mælikvarða á árangur fjárfestingarstefnu.

Á fjögurra mánaða fresti skal gerð ítarlegri grein fyrir eignasamsetningu safns, m.a. með greiningu á ráðstöfun safnsins innan eignaflokka og sjóða. Framkvæmdastjóri skal leggja fram mánaðarleg yfirlit á stjórnarfundum til kynningar og fjögurra mánaða yfirlit skulu fá ítarlega umfjöllun og kynningu á stjórnarfundum.

Árlega skal gerð skýrsla þar sem gerð er grein fyrir langtíma ávöxtun og áhættu frá upphafi fjárvörslu, markaðsvirði og eignasamsetningu safnsins, frammistöðugreiningu og þóknunum. Ársyfirlit skal fá ítarlega umfjöllun og kynningu á stjórnarfundum skv. starfsreglum stjórnar.

4. Ráðstöfun fjármuna

Ráðstöfun fjármuna stofnunarinnar skal taka mið af markmiðum og skuldbindingum hennar. Eignum stofnunarinnar er ætlað að mæta greiðslum vegna mögulegra tjóna í framtíðinni. Miða skal við bestu fánlegu upplýsingar um endurkomutíma tjóna hverju sinni til að áætla líftíma skuldbindinga út frá því.

Fjárfestingar stofnunarinnar skulu almennt vera auðinnleysanlegar, áhættulitlar og öruggar. Almennt skal fjármunum NTÍ varið til útvistaðrar eignastýringar en innan fjárfestingasafnsins skal þó vera lausafé sem er ætlað að mæta skuldbindingum sem greiðast skulu innan 3ja

mánaða. Nánar er fjallað um ráðstöfun skammtíma fjármuna og fjármuna til eignastýringar í köflum hér að neðan.

Lántökur umfram hefðbundin reikningsviðskipti eru óheimilar nema með samþykki stjórnar.

4.1 Eignaflokkar

Eignir NTÍ skulu almennt vera ríkistryggðar. Þó er heimilt að víkja frá reglu um ríkistryggingu með það að markmiði að bæta samspil áhættu og ávöxtunar fjárfestingasafnsins. Þannig má ráðstafa hluta fjármuna stofnunarinnar í innlán, víxla, skuldabréf eða hlutabréf án ríkisábyrgðar séu slíkar fjárfestingar heimilaðar í fjárfestingarstefnu NTÍ. Heimilt er að fjárfesta í hlutdeildarskírteinum verðbréfa- og fjárfestingasjóða þar sem undirliggjandi eignir sjóðanna falla innan þeirra eignaflokka sem nefndir voru hér að ofan.

Ef nýir eignaflokkar eru teknir inn í fjárfestingarstefnu skal fjalla sérstaklega um hvernig þeir skuli meðhöndlaðir og gerð grein fyrir þeim í bókunum stjórnar sem og í fjárfestingarstefnu NTÍ. Í bókun stjórnar skal gera sérstaka grein fyrir því hvernig viðkomandi eignaflokkum er ætlað að bæta samspil ávöxtunar og áhættu. Fjárfestingaheimildir takmarkast við þær tegundir fjármálagerninga sem fram koma í fjárfestingarstefnunni.

Hvað atkvæðisrétt vegna eignarhlutar NTÍ í hlutabréfum varðar þá skal stjórn ákveða hverju sinni hvort og þá hver skuli fara með atkvæðisrétt fyrir hönd NTÍ. Ákvörðun stjórnar um ráðstöfun atkvæðisréttar skal birt í fjárfestingarstefnu.

4.2 Markmið um ávöxtun og áhættu

Stjórn NTÍ skal setja sér langtímamarkmið um ávöxtun og áhættu sem skulu taka mið af varkárri fjárfestingarstefnu. Markmið um ávöxtun og áhættu skulu sett fram í fjárfestingarstefnu NTÍ.

Skilgreina skal viðmið fyrir eignastýringarsafnið sem tekur mið af áherslum stjórnar hvað varðar ráðstöfun fjármuna. Bera skal ávöxtun eignastýringarsafnsins saman við ávöxtun viðmiðsins.

4.3 Ráðstöfun skammtímafjármuna

Framkvæmdastjóra er heimilt að ráðstafa hluta fjármuna NTÍ á viðskiptareikning stofnunarinnar hjá sínum viðskiptabanka. Slíkum innlánum er ætlað að mæta skammtímaskuldbindingum stofnunarinnar en vægi þeirra skal vera allt að 2% af fjárfestingarsafni NTÍ á hverjum tíma. Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á að ávallt sé aðgangur að nægilega miklu lausu fé til að mæta fjárförf á hverjum tíma. Með skammtímaskuldbindingum er ýmist átt við greiðslur vegna tjóna eða vegna endurtryggingariðgjalda. Heimilt er að víkja tímabundið frá ofangreindum takmörkum en þó aðeins ef um óvenjulegar aðstæður er að ræða t.d. vegna tjónagreiðslna eða innlausnar eignastýringarsafns. Stjórn skal strax upplýst um frávik frá takmörkunum.

4.4 Eignastýrendur

Hvað útvistaða eignastýringu varðar tekur stjórn ákvörðun um hvaða eignastýrendur skuli annast eignastýringu NTÍ með hliðsjón af samningstilboði eða samningsdrögum við viðkomandi eignastýrendur. Gert er ráð fyrir að hverju sinni skuli að minnsta kosti þrjár aðilar fara með eignastýringu fyrir hönd NTÍ. Samningar við eignastýrendur skulu vera ótímabundnir en uppsegjanlegir.

Eignastýrendur skulu hafa leyfi til eignastýringar skv. lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Stjórn skal meta hverju sinni, hvort og þá hvaða frekari kröfur skuli gera til eignastýrenda. Meta skal árangur eignastýrenda hverju sinni út frá samspili ávöxtunar og áhættu.

Í samningi við eignastýrendur skulu a.m.k. eftirtaldir þættir koma fram:

1. Markmið með samningi.
Umfang þjónustu og skyldur eignastýrenda, þar sem m.a. er fjallað um vörslu verðbréfa, skráningu verðbréfavíðskipta og reglulega greiningu á árangri ávöxtunar og samanburðar við fjárfestingarstefnu og viðmið.
2. Samskipti og upplýsingaskylda, þar skal m.a. kveðið á um hvaða upplýsingar skuli gefnar og tíðni þeirra og móttakanda upplýsinga.
Að eignastýrandi haldi fjármunum NTÍ ávallt skýrt aðgreindum frá eigin fjármunum sem og annarra viðskiptavina.
3. Ábyrgð eignastýrenda. NTÍ áskilur sér rétt til að greiða ekki eignastýringarþóknun fyrir þau tímabil þegar fjárfestingar eru utan heimilda. NTÍ skal hafa heimild til að krefjast endurgreiðslu vegna fjármuna sem tapast vegna ráðstafana utan heimilda.
4. Krafa um að eignastýrandi skuli árlega afla staðfestingar innri endurskoðanda, eða annars óháðs aðila á að sjóðshreyfingar á eignasafni NTÍ séu rétt skráðar. Í staðfestingunni þarf að koma fram staðfesting á tilvist eigna, réttu gengi og eðlilegu mati eigna og staðfesting á afstemmingum.⁵
5. Að eignastýrendur skuli standa skil á fjármagnstekjuskatti í samræmi við lög sem gilda þar um.⁶
6. Þóknanir og kostnaður vegna umsýslu eignastýringar.
7. Þagnarskylda, óhæði og hagsmunaárekstrar.
8. Samningstími og uppsagnarákvæði.

Fyrirmæli stjórnar NTÍ um hvernig eignastýrendur skuli fara með eignastýringarsafn NTÍ skulu koma fram í fjárfestingarstefnu NTÍ.

4.5 Fjárfestingarstefna eignastýringarsafns

Stjórn skal taka fyrir og móta fjárfestingarstefnu NTÍ. Eftirfarandi atriði skulu koma fram í fjárfestingarstefnunni:

⁵ Tekur gildi frá og með samningum sem gerðir eru eftir apríl 2014

⁶ Tekur gildi frá og með samningum sem gerðir eru eftir apríl 2014

1. Hlutverk NTÍ, sjónarmið um varkárni og skilyrði um að unnt verði að innleysa safnið á skömmum tíma.
2. Gildistöku breytinga á fjárfestingarstefnu, þ.e. hversu langan tíma eignastýrendur hafi til að aðlaga eignasafn að breyttri fjárfestingarstefnu.
3. Takmarkanir til ráðstöfunar í eignaflokka, hámark og lágmark einstakra eignaflokka.
4. Frekari takmarkanir til ráðstöfunar innan einstakra eignaflokka ef einhverjar eru, t.d. kvaðir um lánshæfi erlendra ríkisskuldabréfa.
5. Viðmiðsvísitölur einstaka eignaflokka og samsetning heildarviðmiðs fyrir eignastýringarsafn.
6. Langtímamarkmið um ávöxtun og áhættu.
7. Mat á áætluðum endurkomutíma tjóna skv. tjónamatslíkani.
8. Hvaða áhættumælikvarða skuli horfa til við takmörkun áhættu og hversu mikil áhættutaka er heimil fyrir safnið.
9. Eignastýrendum er óheimilt að taka lán fyrir hönd NTÍ.

Fjárfestingarákvarðanir stjórnar eru ákvarðaðar með gerð fjárfestingarstefnu NTÍ. Frávik frá henni eru ekki heimilar nema með breytingu stjórnar á gildandi fjárfestingarstefnu. Fjárfestingarstefna NTÍ skal endurskoðuð a.m.k. einu sinni á hverju almanaksári.

4.6 Brot á reglum

Fari eignastýrandi með fjárfestingum sínum út fyrir þær heimildir sem kveðið er á um í fjárfestingarstefnu eignastýringarsafns skal stjórn leggja mat á hversu alvarlegt brotið er og fela framkvæmdastjóra að grípa til úrræða.

Meðal annars er hægt að grípa til eftirfarandi úrræða vegna fjárfestinga utan heimilda:

1. Gera viðkomandi eignastýranda viðvart og óska eftir útskýringum. Fara fram á tafarlausar leiðréttingar séu útskýringar viðkomandi eignastýranda ekki viðunandi.
2. Uppsögn samnings sé um ítrekuð brot eignastýrenda að ræða án viðunandi skýringa.

Ofangreind úrræði skulu kynnt eignastýrendum skriflega.

4.7 Eignir til jöfnunar váttryggingaskuldar

Lágmark auðinnleysanlegra ógengisbundinna eigna skal vera nægjanlegt til jöfnunar váttryggingaskuldar. Með auðinnleysanlegum ógengisbundnum eignum er átt við innlendar peningamarkaðseignir og innlend ríkisskuldabréf. Taka skal mið af þessu við mótun fjárfestingarstefnu NTÍ.